

Sygn. akt IV W 338/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Północ w W. w IV Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowak - Januchta

Protokolant: Mateusz Kluczyński

przy udziale oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu: 16.05.2019 r.

sprawy:

A. H.

córki E. i M.

ur. (...) w G.

obwinionej o to, że:

w okresie od dnia 11 stycznia 2018 r. do dnia 17 stycznia 2018 r., tj. w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, w W. przy ul. (...) będąc właścicielem pojazdu marki S. o nr rej. (...) wbrew obowiązkowi nie wskazała na żądanie Straży Miejskiej (...) W. komu powierzyła wyżej wymieniony pojazd do kierowania lub używania w dniu 27 listopada 2017 r. o godz. 20:10,

tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 kw w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. „Prawo o ruchu drogowym” (Dz. U. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.)

orzeka

I. obwinioną A. H. uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej wykroczenia z art. 96 § 3 kw i na podstawie art. 39 § 1 kw odstępuje od wymierzenia kary;

II. zwalnia obwinioną od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt IV W 338/19

UZASADNIENIE

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 listopada 2017 roku pełniący służbę patrolową funkcjonariusze Straży Miejskiej znajdując się na ulicy (...) w W. około godziny 20:10 ujawnili wykroczenie polegające na postoju pojazdu marki S. o nr rej. (...) zaparkowanego w strefie obowiązywania znaku B - 36 – „zakaz zatrzymywania się”. Ponieważ powyższa okoliczność stanowiła naruszenie dyspozycji art. 92 § 1 Kodeksu Wykroczeń czyn ten został udokumentowany sporządzeniem notatki urzędowej oraz wykonaniem przy użyciu aparatu cyfrowego zdjęcia obrazującego zastany w tym miejscu pojazd. Do ustalonego przez Straż Miejską użytkownika pojazdu marki S. o nr rej. (...), tj. jego właściciela A. H. wysłane zostało następnie wezwanie wraz z drukiem oświadczenia oznaczonym jako część B i C. Część B zawierała oświadczenie o udzieleniu

informacji komu właściciel lub posiadacz pojazdu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 27 listopada 2017 roku, zaś część C zawierała odmowę wskazania komu właściciel lub posiadacz pojazdu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. W przedmiotowym wezwaniu A. H. została pouczone, iż spoczywa na niej obowiązek poinformowania komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania i w przypadku niespełnienia tego obowiązku poniesie odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 96 § 3 kodeksu wykroczeń. Jednocześnie w zaadresowanym wezwaniu wskazany został termin 7 dniowy, w którym to okresie A. H. zobowiązana została do odesłania listownie wypełnionych oświadczeń na adres (...)Straży Miejskiej (...) W.. Wezwanie wraz z załącznikami zostało doręczone w dniu 10 stycznia 2018 roku i odebrane przez dorosłego domownika, tj. M. L. matkę A. H.. Będąc do tego zobowiązana i prawidłowo pouczone A. H. nie udzieliła informacji kto był użytkownikiem pojazdu marki S. o nr rej. (...) w dniu 27 listopada 2017 roku. Pismem z dnia 9 listopada 2018r. Straż Miejska w związku z nieudzieleniem informacji przez A. H. wezwała w/w do osobistego stawiennictwa w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wezwania w siedzibie Straży Miejskiej (...) W. (...) (...) ul. (...) w W. celem przesłuchania w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. Pismo zawierało ponadto pouczenie, że wyjaśnienia można złożyć także na piśmie. Powyższa korespondencja odebrana została w dniu 19 listopada 2018r. ponownie przez M. L..Właścicielka przedmiotowego pojazdu nie stawiała się jednak do siedziby Straży Miejskiej. W związku z powyższym Straż Miejska odstąpiła od przesłuchania A. H. i skierowała przeciwko niej wniosek do Sądu o ukaranie za czyn z art. 96 § 3 kodeksu wykroczeń.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: częściowe wyjaśnienia obwinionej A. H. (k. 43 - 44); notatkę urzędową wraz z dokumentacją fotograficzną (k. 1 - 2); wezwanie wraz z drukiem oświadczenia i z.p.o. (k. 3 – 5v); korespondencję dla obwinionej wraz z z.p.o. (k. 6 – 7v).

Obwiniona A. H. podczas przesłuchania (k. 43 - 44) nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Wyjaśniła, że w kwietniu 2017 r. zdiagnozowano u niej nowotwór złośliwy piersi. Z uwagi na diagnozę medyczną począwszy od 5 maja 2017r. rozpoczęła leczenie chemioterapią w trybie hospitalizacji jednodniowej w Instytucie (...) przy ul. (...) na U.. Z tego powodu przeprowadziła się do W. zamieszkując przy ul. (...), w mieszkaniu swoich rodziców. Z uwagi na stan zdrowia, nie podjęła związanych z nowym miejscem przebywania czynności administracyjnych. Obwiniona oświadczyła, że w październiku 2017r. w związku z wdrożonym leczeniem wystąpił u niej efekt uboczny w postaci obrzęku limfatycznego ręki, co uniemożliwiło jej normalne funkcjonowanie. Z tego powodu uczęszczała na rehabilitację do gabinetu O. znajdującego się w W. przy ul. (...). Rehabilitacja odbywała się w trybie ciągłym, trzy razy w tygodniu i trwała do lutego 2018 r. Ponieważ w okresie tym była niezdolna do prowadzenia samochodu ze względu na brak funkcjonalności ręki, na zabiegi była wożona przez różne osoby, głównie przez męża, ale także przez znajomych. Wyjaśniła, że nie zamieszkiwała pod adresem, na który Straż Miejska wysyłała korespondencję. Oświadczyła, że miejscu tym przebywa na stałe jej babcia, A. L., oraz jej mama M. L., która jednak z uwagi na jej leczenie bardzo często przyjeżdżała do niej do W.. Obwiniona oznajmiła, że wezwanie od Straży Miejskiej zaadresowane do niej celem wskazania użytkownika pojazdu marki S. nie zostało jej przekazane. Pierwszym dokumentem jaki otrzymała był wyrok nakazowy, od którego wniosła sprzeciw.

Sąd zważył co następuje:

Wina obwinionej A. H., w tym okoliczności popełnienia zarzucanego jej czynu nie budzą jakichkolwiek wątpliwości. O fakcie popełnienia wykroczenia przez obwinioną świadczy bowiem zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy.

Sąd wyjaśnienia obwinionej dotyczące jej choroby i przebiegu leczenia oraz związaną z tym koniecznością zamieszkiwania w W. uznał za wiarygodne i potwierdzone załączoną dokumentacją leczenia. Nie oznacza to jednak, że obwinionej nie można przypisać winy w zakresie zarzucanego jej wykroczenia z art. 96 § 3 kw. Należy wskazać, że już z chwilą odbioru korespondencji na matce obwinionej ciążył obowiązek poinformowania o jej nadesłaniu obwinioną. Obwiniona pozostawała nadto w stałym kontakcie ze swoją matką, która często ją odwiedzała wspierając w chorobie. Nie było zatem jakichkolwiek przeszkód w skutecznym przekazaniu obwinionej odebranej w jej imieniu korespondencji kierowanej przez Straż Miejską. W tym zakresie jedynie Sąd potraktował wyjaśnienia obwinionej jako

przyjętą na potrzeby niniejszego postępowania linię obrony obwinionej, mającą na celu uniknięcie odpowiedzialności za zarzucane jej wykroczenie.

Jakichkolwiek wątpliwości nie może budzić fakt, że pojazd marki S. o nr rej. (...) został zaparkowany w miejscu obowiązywania znaku B – 36 „zakaz zatrzymywania się”, a więc niezgodnie z obowiązującymi przepisami, co wynika zarówno z notatki urzędowej (k. 1) jak i wykonanego na miejscu zdarzenia i załączonego do niej zdjęcia z ujawnionego wykroczenia (k. 2). Autentyczność sporządzonej przez funkcjonariusza Straży Miejskiej notatki i prawdziwość zawartej w niej treści, w tym załączone, wykonane na miejscu zdarzenia zdjęcie przedstawiające markę pojazdu wraz z tablicami rejestracyjnymi daje w tym względzie pewność i jasność sytuacji.

Żadnych wątpliwości nie budzi także, że obwiniona A. H. w terminie 7 dni od odebrania wezwania przez dorosłego domownika (k. 5v) z dnia 21 grudnia 2017r. (k. 3) zawierającego załączniki w postaci oświadczeń oznaczonych jako część B i C (k. 4 – 4v) wbrew zobowiązaniu, będąc jednocześnie prawidłowo pouczone zarówno o obowiązku wskazania na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła pojazd marki S. o nr rej. (...) do kierowania lub używania we wskazanym czasie, jak i okoliczności, iż niespełnienie tego obowiązku narażało zobowiązanego na odpowiedzialność za samoistne wykroczenie z art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń, nie udzieliła jakiegokolwiek odpowiedzi. Nadto pomimo odebrania w dniu 19 listopada 2018r. przez dorosłego domownika (k. 7v) wezwania z dnia 9 listopada 2018r. (k. 6) w terminie 7 dni od odbioru wezwania obwiniona nie stawiała się w siedzibie Straży Miejskiej w celu przesłuchania w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 kw, jak i nie nadesłała wyjaśnień na piśmie.

Biorąc pod uwagę powyższe nie ulega jakiegokolwiek wątpliwości, że zachowanie A. H. polegające na tym, że będąc właścicielem pojazdu marki S. o nr rej. (...) na wezwanie Straży Miejskiej (...) W. Referat Oskarżycieli Publicznych przy ul. (...) w W. w okresie od dnia 11 stycznia 2018 roku do dnia 17 stycznia 2018 roku na piśmie lub w siedzibie Straży Miejskiej przy ul. (...) w W. wbrew obowiązkowi nie wskazała komu powierzyła w/w pojazd do kierowania lub używania w dniu 27 listopada 2017 roku ok. godz. 20:10 stanowiło naruszenie przepisu art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. Należy bowiem wskazać, że obowiązek określony w art. 78 ust. 4 cyt. ustawy ciąży zarówno na właścicielu, jak i na użytkowniku pojazdu. Tym samym niewątpliwie obwiniona A. H. będąc właścicielem pojazdu marki S. o nr rej. (...) zgodnie z treścią art. 96 § 3 k.w. na żądanie uprawnionego organu winna wskazać, kto w danej chwili był użytkownikiem w/w pojazdu. Realizacja tego obowiązku ma bowiem ułatwić ustalenie kierującego pojazdem w razie m.in. popełnienia wykroczenia z udziałem tego pojazdu, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Należy przy tym wskazać, że obowiązek ten ciąży zarówno na właścicielu pojazdu, jak też na kierującym pojazdem. Wykonanie tego obowiązku przez właściciela pojazdu następuje wówczas, gdy wskaże on osobę, której oddał pojazd do kierowania co powoduje, że obowiązek ten przechodzi następnie na tę osobę. Wyraźnie należy w tym miejscu zaznaczyć, że ustawodawca przewidział jednocześnie tylko jedną sytuację, w której niewskazanie kierującego pojazdem nie będzie łączyło się z odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w., a więc kiedy następuje zwolnienie danej osoby z tego obowiązku. Musi wówczas zaistnieć konieczność spełnienia kumulatywnie trzech przesłanek tj. pojazd musi zostać użyty wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza pojazdu, przez nieznaną osobę, czemu właściciel lub posiadacz pojazdu nie mógł zapobiec. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 marca 2014r. (P 27/13) „Zgodnie z art. 78 ust. 4 p.r.d. właściciel lub posiadacz pojazdu nie mają obowiązku wskazania, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, jeżeli pojazd został użyty wbrew ich woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mogli zapobiec. W sytuacji użycia pojazdu wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza pojazdu przez nieznaną osobę, czemu nie mogli zapobiec, nie dochodzi w ogóle do spełnienia znamion wykroczenia określonego w art. 96 § 3 k.w. Właściciel lub posiadacz pojazdu, nie wskazując, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, jeżeli pojazd został użyty wbrew ich woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mogli zapobiec, nie zachowują się, jak wymaga tego art. 96 § 3 k.w., "wbrew obowiązkowi". Właściciel bądź posiadacz pojazdu wezwany do wskazania kierującego pojazdem ma zatem de facto pięć możliwości: 1) wskazać siebie, jeżeli faktycznie prowadził pojazd, 2) przedstawić dowód, że nie jest ani właścicielem, ani posiadaczem pojazdu, 3) wskazać, kto kierował pojazdem lub używał pojazdu, 4) nie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, 5) przedstawić dowód, że pojazd był użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Tylko w czwartym wypadku, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu nie

wskaże, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, naraża się na odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. Jednocześnie nie budzi żadnej wątpliwości, że wykonanie tego obowiązku może nastąpić przez ustne podanie żądanych danych lub uczynienie tego na piśmie. Obowiązek ten jest zatem spełniony, gdy na piśmie zostanie poinformowany właściwy organ o tych okolicznościach, a naruszony w sytuacji, gdy na piśmie odmówi się ich podania. Gdy pytany zachowa się natomiast biernie i nie udzieli żadnej informacji to zachowanie takie w istocie jest identyczne, pod warunkiem że pismo zostało prawidłowo doręczone. W przedmiotowej sprawie obwiniona A. H. nie stawiała się do siedziby Straży Miejskiej, oraz nie nadesłała w terminie 7 dni oświadczeń wraz udzieleniem informacji kto był użytkownikiem pojazdu marki S. o nr rej. (...) w dniu 27 listopada 2017 roku. Zachowanie obwinionej wyczerpuje zatem znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 k.w., który jest usankcjonowaniem obowiązku wynikającego z przepisu o charakterze porządkowym, zawartym w treści art. 78 ust. 4 ustawy prawo o ruchu drogowym. Należy przy tym podnieść, że wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. ma charakter indywidualny. Popęlić ten czyn może zatem jedynie właściciel lub posiadacz pojazdu, przy czym nastąpić to może zarówno poprzez działanie gdy osoba taka odmówi udzielenia wskazania, jak również przez zaniechanie działania tj. gdy osoba taka w ogóle nie udzieli odpowiedzi na pismo, w sposób umyślny lub nieumyślny i wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Żadnych wątpliwości w świetle powyższych ustaleń nie budzi, że obwinionej za pośrednictwem dorosłego domownika – matki, skutecznie doręczono pismo wzywające do wskazania komu powierzyła pojazd i obwiniona zaniechała udzielenia na nie jakiegokolwiek odpowiedzi, wypełniając tym samym znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. Należy przy tym podzielić słuszne stanowisko zaprezentowane w przytoczonym już wyżej wyroku wydanym przez Trybunał Konstytucyjny, w którym wskazano, że brak karnoprawnego zabezpieczenia art. 78 ust. 4 p.r.d. prowadziłby do tego, że obowiązek wskazania, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, byłby powszechnie ignorowany, stając się martwą literą prawa. W konsekwencji ustalanie sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych w wielu przypadkach byłoby w ogóle niemożliwe.

Biorąc jednak pod uwagę charakter i okoliczności popełnienia czynu, oraz przede wszystkim właściwości i warunki osobiste obwinionej, Sąd uznał, że zasadnym będzie odstąpienie od wymierzenia kary. Mając bowiem na uwadze okoliczność, iż w okresie zarzucanego jej czynu tj. okresie od 5 maja 2017 r. obwiniona w związku ze zdiagnozowanym u niej nowotworem złośliwym piersi podejmowała leczenie chemioterapią w trybie hospitalizacji jednodniowej w Instytucie (...) przy ul. (...) na U. spełnienie ciążącego na niej obowiązku udzielenia informacji jako właściciela pojazdu marki S. o nr rej. (...) komu powierzyła w/w pojazd do kierowania lub używania w dniu 27 listopada 2017 r. było znacznie utrudnione. Obwiniona nie była nigdy karana. Biorąc zatem pod uwagę niski stopień zawinienia oraz nieznaczny stopień społecznej szkodliwości czynu, Sąd uznał, iż sprawiedliwą i adekwatną reakcją wymiaru sprawiedliwości na wykroczenie popełnione przez obwinioną będzie odstąpienie od wymierzenia jej kary – w myśl art. 39 § 1 k.w. Wskazane powyżej okoliczności wskazują bowiem, iż kontekst sytuacyjny popełnionego wykroczenia zasługuje na szczególne uwzględnienie, co znalazło swój wyraz w treści niniejszego wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosownie do dyspozycji art. 119 § 1 k.p.w. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. uznając, iż względy słuszności przemawiają za zwolnieniem obwinionej od obowiązku poniesienia kosztów sądowych.